

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Wojciech R. Wiewiórowski

DOLiS – 035- 1682 /12/KS

Warszawa, dnia 11 czerwca 2012 r.

Biskup

Wojciech Polak

Sekretarz Generalny

Konferencji Episkopatu Polski

Skwer Ks. Kard. S. Wyszyńskiego 6

01 – 015 Warszawa

rozumiejąc potrzebę realizacji zadań należących do Kościoła, a także chęć unowocześniania działalności parafii przez stosowanie nowoczesnych technologii przy przekazywaniu informacji parafianom, sygnalizuję konieczność spełniania przez administratorów danych obowiązków wynikających z przepisów o ochronie danych osobowych. Przetwarzanie danych osobowych osób należących do Kościoła przy użyciu takich środków jak sieć publiczna, do której dostęp ma nieograniczony krąg osób wymaga zachowania po stronie dysponenta tych danych szczególnej staranności, a przede wszystkim podjęcia stosownych działań celem uniknięcia udostępniania informacji o członkach Kościoła osobom nieuprawnionym. Tymczasem, jak wynika z napływających sygnałów coraz częściej dochodzi do udostępniania danych osobowych w celu dyscyplinowania parafian (np. w sytuacji uchylania się od obowiązku sprzątania kościoła) poprzez ujawnianie ich w Internecie.

Podpisanie przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych i Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski w dniu 23 września 2009 r. instrukcji pt. „Ochrona danych osobowych w działalności Kościoła Katolickiego w Polsce”, stanowiącej swego rodzaju kodeks dobrych praktyk zawierający podstawowe zasady, jakimi należy się kierować, przetwarzając dane osobowe przez Kościół Katolicki, powinno być wykorzystywane przez parafie w ich działalności i służyć rozstrzygnięciu zaistniałych wątpliwości w procesie przetwarzania danych osobowych.

W związku z powyższym, zwracam się do Biskupa z prośbą o zasygnalizowanie duchownym konieczności respektowania prawa do prywatności oraz ochrony informacji o przynależności danej osoby do Kościoła Katolickiego wobec używania przez duchownych coraz nowocześniejszych technik komunikacyjnych. Wszelkie działania ograniczające prawo ochrony życia prywatnego, ochrony danych osobowych, zaliczonych do konstytucyjnych wolności i praw osobistych człowieka i obywatela (art. 47 i 51 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), powinny znajdować ustawową podstawę. Prawo do ochrony prawnej życia prywatnego zostało zagwarantowane w art. 47 Konstytucji RP, zaś poszczególne uprawnienia, składające się na treść tego prawa – w innych przepisach konstytucyjnych. W myśl art. 51

ust. 1 Konstytucji RP, nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. Przepis ten nie określa w sposób jednoznaczny podmiotu zobowiązanego do realizacji prawa w nim zagwarantowanego. Oznacza to, że wymieniony przepis konstytucyjny dotyczy wszelkich przypadków, w których jednostka zobowiązana zostaje do ujawniania informacji o sobie innym podmiotom.

Kodeks Prawa Kanonicznego również wskazuje na obowiązek poszanowania prywatności i intymności każdej osoby, także przez władze duchowne. Kanon 220 stanowi, iż nikomu nie wolno bezprawnie naruszać dobrego imienia, które ktoś posiada, ani też naruszać prawa każdej osoby do ochrony własnej intymności. Obowiązek poszanowania prywatności osoby wynika z naturalnej godności człowieka wpisanej w jego naturę, a uczestniczenie w różnych Wspólnotach nie powinno pozbawiać człowieka jego prywatności i podmiotowości.

Zarówno Kościół Katolicki jak i inne kościoły, czy związki wyznaniowe są w zakresie swojej działalności niezależne i przy wykonywaniu władzy duchownej posługują się swoim wewnętrznym prawem, co jednakże nie oznacza zwolnienia z obowiązku respektowania przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.).

Podmioty przetwarzające dane osobowe są obowiązane do stosowania przepisów ustawy o ochronie danych osobowych na każdym etapie przetwarzania tych danych, zarówno w sytuacji, gdy zbierają dane, przechowują je, czy też udostępniają. Przez przetwarzanie danych osobowych rozumieć należy jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych (art. 7 pkt 2 ustawy o ochronie danych osobowych).

Z punktu widzenia przepisów o ochronie danych osobowych istotne jest przede wszystkim, aby czynność przetwarzania, w tym udostępniania danych osobowych przez administratora danych znajdowała podstawę prawną w jednej z ustawowych przesłanek, określonych w art. 23 ust. 1 pkt 1-5 ustawy (w odniesieniu do danych zwykłych, jak np. imię, nazwisko, adres zamieszkania) lub w art. 27 ust. 2 pkt 1-10 ustawy (w przypadku przetwarzania danych szczególnie chronionych, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy). Spełnienie jednego z warunków wskazanych w powołanych przepisach stanowi o zgodnym z prawem przetwarzaniu danych osobowych, gdyż przesłanki te są równoprawne, a jednocześnie autonomiczne.

Administrator danych, obowiązany jest również - zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy - dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane. Adekwatność danych w stosunku do celu ich przetwarzania powinna być rozumiana jako równowaga pomiędzy uprawnieniem osoby do dysponowania swymi danymi a interesem administratora danych. Równowaga będzie zachowana, jeżeli administrator zażąda danych tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne do wypełnienia celu, w jakim dane są przez niego przetwarzane (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 1 grudnia 2005 r.; sygn. akt II SA/Wa 917/2005).

A zatem wskazać należy, iż ujawnianie danych osobowych parafian w sieci Internet na stronach jednostek organizacyjnych Kościoła Katolickiego może prowadzić do udostępnienia podmiotom nieuprawnionym nie tylko danych tzw. zwykłych ale także danych wrażliwych, które mocą ustawy zostały objęte obojętnym rygorem ochrony. Jednocześnie, w sytuacji upubliczniania danych osobowych

członków Kościoła Katolickiego w sieci publicznej, nie będzie miała zastosowania przesłanka z art. 27 ust. 2 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych, albowiem legalizuje ona jedynie przetwarzanie danych np. parafian, gdy jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań kościołów i innych związków wyznaniowych (...), a działań polegających na wywieszaniu listy parafian, którzy wypełnili bądź nie obowiązek sprzątania kościoła nie można uznać za przetwarzanie w niniejszych celach. Takie upublicznianie danych prowadzi jednocześnie do udostępnienia danych osobom nieuprawnionym.

Na marginesie należy dodać, iż udostępnianie danych osobowych w sieci publicznej rodzi skutek w postaci trwałego ich tam egzystowania, co ma istotne znaczenie z punktu widzenia oceny prywatności w internecie. Upublicznienie danych na rzecz bliżej nieokreślonego kręgu podmiotów prowadzić może do naruszenia dóbr osobistych. Prawo do prywatności w internecie powinno być pojmowane jako dobro osobiste szczególne, materialne, a nie tylko istniejące „wirtualnie” i chronione ze szczególną starannością – właśnie ze względu na opisane zagrożenia. Internet jest dużym dobrodziejstwem, lecz także źródłem wielu niebezpieczeństw w skali nie spotykanej przed jego powszechnym wprowadzeniem do użytku. Wprowadzenie adekwatnych w tym zakresie rozwiązań i uczulenie administrujących danymi osobowymi w Kościele Katolickim na kwestię ochrony danych osobowych może przyczynić się do wyeliminowania ryzyka skarg osób, których dane są przetwarzane na zarzut naruszenia ich dóbr osobistych, czy nawet żywotnych interesów tych osób.

W tym miejscu wskazuję, iż nieprzestrzeganie przepisów o ochronie danych osobowych może narazić administratora danych na odpowiedzialność karną (patrz: art. 49 – 54a ustawy o ochronie danych osobowych).

Mając powyższe na uwadze apeluję, aby w trosce o poszanowanie prawa do prywatności osób należących do Kościoła Katolickiego oraz ochronę informacji ich dotyczących, stosować w działalności Kościoła jedynie takie rozwiązania, które pozostają w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

Nadmieniam, że zgodnie z art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, podmiot, do którego zostało skierowane wystąpienie lub wnioszek, o których mowa w ust. 1 i 2, jest obowiązany ustosunkować się do tego wystąpienia lub wniosku na piśmie **w terminie 30 dni** od daty jego otrzymania.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.